

Sygn. akt I ACa 1116/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Robert Obrębski

Sędziowie: SA Beata Byszewska

SA Marta Szerel (spr.)

Protokolant: Weronika Trojańska

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w C.

przeciwko A. G.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 24 lutego 2015 r., sygn. akt I C 466/08

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

SSA Beata Byszewska SSA Robert Obrębski SSA Marta Szerel

Sygn. akt I ACa 1116/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 3 marca 2008 r. powód (...) Budownictwo spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. (obecnie – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w C.) wniósł o zasądzenie od pozwanego nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym kwoty 87.142,84 zł tytułem wynagrodzenia z umowy o roboty budowlane, na którą składa się kwota 46.470 zł, wynikająca z faktury VAT nr (...) z dnia 27 lipca 2007 r., z terminem płatności 3 sierpnia 2007 r., zaś termin wymagalności przypada na dzień 4 sierpnia 2007 r., oraz kwota 40.672,84 zł, wynikająca z faktury VAT nr (...) z dnia 21 września 2007 r., z terminem płatności 28 września 2007 r., termin wymagalności przypada na dzień 29 września 2007 r., wraz z umownymi odsetkami w wysokości 0,05% za każdy dzień opóźnienia, liczonymi od dnia wymagalności poszczególnych kwot składających się na należność główną do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie pozwany zaskarżył nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł, że prace wykonane przez powoda objęte są wadami, nadto zarzucił niepełne wykonanie prac objętych wszystkimi 5 etapami. Zakwestionował zasadność żądania zapłaty odsetek umownych z uwagi na fakt, iż powód wystawił faktury częściowe niezgodnie z umową, a do rozliczenia końcowego w sposób przewidziany umową nigdy nie doszło, mimo wezwań pozwanego w tym zakresie.

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 64.836,13 zł z odsetkami w wysokości 0,05% za każdy dzień opóźnienia od kwoty: 46.470 zł od dnia 4 sierpnia 2007 r. do dnia zapłaty i od kwoty 18.366,13 zł od dnia 29 września 2007 r. do dnia zapłaty (punkt pierwszy), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt drugi) oraz ustalił, że powód ponosi koszty postępowania w 25,60%, zaś pozwany w 74,40% i pozostawił ich szczegółowe rozliczenie referendarzowi sądowemu (punkt trzeci).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 7 maja 2007 r. strony zawarły umowę o roboty budowlane, której przedmiotem było wybudowanie domu jednorodzinnego na działce nr (...) położonej przy ul. (...) w M.. Zgodnie z § 3 umowy rozpoczęcie prac miało nastąpić nie później niż do dnia 9 maja 2007 r., zaś ich zakończenie i przekazanie obiektu pozwanemu do dnia 18 stycznia 2008 r. Wynagrodzenie zostało ustalone przez strony na kwotę 677.006 zł, z tym, że kwota ta zawierała 10% rabat od cen poszczególnych prac określonych w załączniku (...) do umowy. Ponadto strony ustaliły tytułem zabezpieczenia właściwego i terminowego wykonania przedmiotu umowy kaucję w wysokości 5% wartości wynagrodzenia. Zgodnie z harmonogramem odbiorów etapów prac i płatności, stanowiącym załącznik nr (...) do umowy, zaliczki na poczet wykonania przedmiotu umowy płatne miały być na podstawie wystawionych po dokonaniu odbiorów etapów Faktur Proforma. Kopia Faktury Proforma po jej wystawieniu i podpisaniu przez powoda miała zostać przesłana pozwanemu mailem za potwierdzeniem odbioru i płatna na konto w niej podane w terminie 7 dni od jej otrzymania przez pozwanego. W terminie 7 dni od dokonania przez pozwanego danej płatności, powód miał wystawić pozwanemu fakturę VAT i przesłać mu ją listem poleconym lub przekazać osobiście za pokwitowaniem. Na podstawie § 7 umowy pozwany był zobowiązany do odbiorów poszczególnych etapów prac (odbiorów częściowych) przed płatnością kolejnych zaliczek po zgłoszeniu przez powoda gotowości do ich odbioru. Każdorazowy odbiór prac przez pozwanego miał zostać dokonany i potwierdzony przez strony protokołem zdawczo-odbiorczym, przez upoważnionych na piśmie przedstawicieli powoda i pozwanego, a w przypadku odbioru prac przed płatnościami kolejnych zaliczek (odbiorów częściowe) i odbioru końcowego, również przez nich osobiście.

Sąd Okręgowy ustalił, że przekazanie placu budowy powodowi nastąpiło w dniu 9 maja 2007 r., zaś w dniu 14 maja 2007 r. pozwany dokonał na rzecz powoda wpłaty wstępnej zaliczki w wysokości 7% wartości umowy, pomniejszonej o 5% kaucji ustalonej umową tj. łącznie kwoty 48.172,47 zł. Odnośnie etapu 4 robót budowlanych Sąd Okręgowy wskazał, że protokół odbioru prac wykonywanych na tym etapie przedstawiony został pozwanemu w dniu 18 lipca 2007 r. Z treści tego protokołu wynikało, iż powód zgłosił zakończenie etapu (...) prac pomimo niewykonania schodów wewnętrznych pomiędzy poziomami pomieszczenia nad garażem a hallem. Ponadto inwestor odmówił przyjęcia atestów na materiały wbudowane, wobec ich braków formalnych. Tego samego dnia powód przesłał pozwanemu emailem fakturę proforma nr (...) proforma na łączną kwotę 53.073,07 zł wraz z rozliczeniem finansowym. Rozliczenie to nie obejmowało schodów, które winny być wykonane w ramach tego etapu prac. Jednocześnie mailem z dnia 23 lipca 2007 r. powód poinformował pozwanego o wstrzymaniu w dniu 20 lipca 2007r. na budowie wszelkich prac. W dniu 24 lipca 2007 r. powód przesłał pozwanemu emailem fakturę VAT GA pro forma na kwotę 4.097,03 zł za wykonanie schodów wewnętrznych (poz. 3.4.2). W dniu 27 lipca 2007r. powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 46.470 zł z terminem płatności na dzień 3 sierpnia 2007r. za etap 4 prac. Na poczet prac etapu (...) pozwany wpłacił kwotę 6.603,07 zł, zaś pismem z 8 sierpnia 2007 r., zatytułowanym „Oświadczenie o potrąceniu”, określił swoje szkody z tytułu wadliwie posadowionego budynku na łączną kwotę 46.470 zł. Powód nie kwestionował faktu, iż budynek został posadowiony za nisko. Co więcej, negocjował z powodem warunki naprawienia szkody uznając w sierpniu 2007 r. roszczenia pozwanego do kwoty 29.759,56 zł, na którą to kwotę składają się koszty odwodnienia w wysokości 12.098 zł netto (14.759,56 brutto) oraz 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia za zbyt niskie posadowienie budynku, a w rzeczywistości tytułem obniżenia wynagrodzenia za wadliwie wykonane prace.

Prace etapu 5 zostały przez powoda przerwane 20 lipca 2007 r., a następnie podjęte 4 września 2007 r. W dniu 14 września 2007r. pozwanemu przedstawiona została 1 strona protokołu obioru prac etapu 5. Wobec przedstawienia pozwanemu protokołu, powód przesłał e-mailem z dnia 15 września 2007 r. rozliczenie finansowe i fakturę proforma dla prac etapu 5. Powód wystawił pozwanemu fakturę obejmującą zaliczkę (...) i przesłał tę fakturę wraz z ostatecznym wezwaniem do zapłaty datowanym na dzień 24 września 2007 r.

W dniu 1 października 2007 r. powód przesłał pozwanemu swoje oświadczenie z dnia 30 września 2007 r. o odstąpieniu od umowy z dnia 7 maja 2007 r. z przyczyn leżących po stronie pozwanego, tj. z powodu uchylania się pozwanego od terminowego wpłacania przewidzianych umową zaliczek. Na powyższe pismo pozwany odpowiedział powodowi pismem z dnia 4 października 2007 r., w którym nie uznał zasadności odstąpienia przez powoda od umowy i złożył swoje oświadczenie o odstąpieniu na podstawie art. 656 k.c. w związku z art 635 k.c.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że odbiór końcowy robót rozpoczął się w dniu 8 października 2007 r. i trwał do 22 października 2007 r. W dniu 12 grudnia 2007 r. powód skierował do pozwanego kolejne wezwanie do zapłaty kwoty 97.579,68 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 27.07.2007 r. oraz faktury VAT nr(...) z dnia 21 września 2007 r., noty odsetkowej z dnia 8 listopada 2007 r. oraz noty obciążeniowej nr (...) r. z dnia 22 listopada 2007 r. Wartość wykonanych przez powoda robót Sąd Okręgowy ustalił na kwotę 259.197 zł brutto.

Zdaniem Sądu Okręgowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części, tj. co do kwoty 64.836,13 zł. Odnośnie podniesionych przez pozwanego zarzutów wadliwego wykonania robót budowlanych Sąd Okręgowy wskazał, że uwzględnieniu nie mógł podlegać zarzut niewłaściwego posadowienia części głównej budynku, tj. o 10 cm poniżej poziomu uzgodnionego z pozwanym, zaś garażu o 13 cm za nisko, albowiem z uwagi na brak opinii geologa w aktach sprawy nie jest możliwe określenie potrzeby wykonania drenażu opaskowego lub odwodnienia liniowego, a tym samym ustalenie wysokości szkody w tym zakresie. Co do zarzutu zbyt niskich ścianek kolankowych i lukarn na poddaszu Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z opinią biegłego I. J. wada ta ma wpływ na powierzchnię użytkową budynku co przekłada się na przyszłą wartość rynkową obiektu i w pełnym zakresie obciąża powoda. Z kolei odstępstwa od projektu wykonania rdzeni żelbetonowych i wieńca ścian kolankowych, niezgodne z projektem wykonanie połączenia klatki schodowej ze stropem, niewłaściwe i niezgodne z projektem wykonanie ławy fundamentowej pod komin i komina w salonie oraz niezgodne z projektem i sztuką budowlaną wykonanie słupków podtrzymujących strop w pomieszczeniu 1/05 należy traktować jako nieistotne dla wykonywanego procesu budowlanego. Za bezzasadny zdaniem Sądu pierwszej instancji uznać również należało zarzut niezgodnego z projektem i sztuką budowlaną wykonania połączenia stropu płytowego żelbetowego T. w pomieszczeniu 1/05, a także niewłaściwego i niezgodnego z projektem wykonania pionowej izolacji p-wilgociowej fundamentów. W ocenie Sądu na uwzględnienie nie zasługiwał także zarzut wadliwie wykonanej okładziny kominów, albowiem zgłoszoną reklamację w tym przedmiocie powód uwzględnił i dokonał naprawy. Podobnie, wada w zakresie niewłaściwego wykonania nadproży otworów okiennych i drzwiowych została przez powoda usunięta. Odnośnie niewykonania schodów pomiędzy dwoma poziomami poddasza Sąd Okręgowy, wskazując na opinię biegłego, podał, że żądanie wykonania schodów w pełnym zakresie projektu jest zasadne, z kolei wykonanie płyt balkonowych bez spadku przewidzianego projektem i sztuka budowlaną jest odstępstwem od projektu i skutkuje wadą usuwalną. Koszty zamiany słupków podtrzymujących strop, wycenę schodów w budynku, profilowanie płyt balkonowych ustalone zostały na kwotę 1.284,28 zł.

Jak zostało wskazane przez Sąd pierwszej instancji, do dnia wniesienia pozwu pozwany uiszczył powodowi wynagrodzenie w łącznej kwocie 184.291 zł, zatem po odliczeniu sumy wpłat zaliczek oraz odliczeniu wartości faktury korygującej (...) b z dnia 7 grudnia 2007 r. w kwocie 507 zł zapłata należna powodowi wynosi 74.399 zł. Uwzględniając przy tym zarzuty pozwanego dotyczące niezgodnych w stosunku do projektu (zaniżonych) ścianek kolankowych i lukarn na poddaszu budynku, kwotę tę należało pomniejszyć o kwotę 7.737,21 zł oraz koszty zamiany słupków podtrzymujących strop, wycenę schodów w budynku, profilowanie płyt balkonowych w kwocie 1.284,28 zł. W konsekwencji powyższych odliczeń, Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powoda kwotę 64.836,13 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 0,05 % za każdy dzień opóźnienia od kwoty 46.470 zł od dnia 4 sierpnia 2007 r. (data

wymagalności faktury z dnia 27 lipca 2007 r. do dnia zapłaty, oraz od kwoty 18.366,13 zł od dnia 29 września 2007 r. (data wymagalności faktury z dnia 21 września 2007 r.).

Apelacje od powyższego wyroku wywiodły obie strony.

Powód zaskarżył wyrok w zakresie pkt II, tj. w części oddalającej powództwo co do kwoty 9.562,87 zł oraz w zakresie pkt III, w części, w której Sąd ustalił wobec powoda obowiązek poniesienia 25,60 % kosztów procesu. Wniósł o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w zaskarżonej części tj. zasądzenie kwoty 9.562,87 zł od pozwanego na rzecz powoda oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu w całości według norm przepisanych lub uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego. Sądowi Okręgowemu zarzucił naruszenie art 233 § 1 k.p.c. poprzez ustalenie stanu faktycznego w sposób sprzeczny z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, poprzez błędnie ustalenie wysokości należnej kwoty do zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda w stosunku do zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie bezzasadnego potrącenia kwoty 9.562,87 zł.

Pozwany zaskarżył wyrok w części dotyczącej jego punktu I i III. Sądowi Okręgowemu zarzucił nierozpoznanie istoty sprawy – w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c., a także naruszenie prawa materialnego, mianowicie nieprawidłowe zastosowanie art. 647 k.c., niezastosowanie art. 637 k.c. w zw. z 656 k.c. oraz art. 638 w zw. z art. 656 k.c. i w konsekwencji nieuprawnione zastosowanie art. 471 k.c. i nast. k.c., niezastosowanie art. 637 k.c. w związku z art. 656 k.c. dotyczącego rękojmi za wady robót budowlanych, a konsekwencji niezastosowanie także art. 638 k.c. w zw. z art. 656 k.c., nieprawidłowe zastosowanie art. 654 k.c. tj. z naruszeniem warunków umowy z dnia 7.05.2007 r., a konsekwencji nieprawidłowe zastosowanie art. 643 w związku z art. 656 k.c., niezastosowanie art. 353¹ k.c. i pominięcie warunków umowy z dnia 7 maja 2007 r., a ponadto naruszenie art. 6 k.c. W zakresie zarzutów proceduralnych pozwany zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 321 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 328 k.p.c. a ponadto błędy w ustaleniach faktycznych. Stawiając powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania a w przypadku uwzględnienia zarzutu dotyczącego braku rozpoznania istoty sporu – uchylenie zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. i przekazanie Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego, w części, w jakiej zarzucała nierozpoznanie przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy, a także naruszenie art. 321 § 1 k.p.c., zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z wyrażoną w art. 321 § 1 k.p.c. zasadą *ne eat iudex ultra petita partium* sąd może wyrokować tylko co do przedmiotu postępowania. Podstawą faktyczną powództwa, indywidualizującą żądanie i wyznaczającą jego granice, sąd jest związany a wykroczenie poza granice zakreślone przez powoda stanowi naruszenie przepisu art. 321 k.p.c. To powód, zgodnie z obowiązującą na gruncie procedury cywilnej zasadą dyspozytywności, decyduje nie tylko o wszczęciu postępowania, ale także o zakresie rozstrzygnięcia sprawy, wskazując w pozwie określone żądanie skierowane do sądu oraz przytaczając okoliczności faktyczne, uzasadniające to żądanie (art. 187 k.p.c.). Należy przy tym zauważyć, że sąd nie tylko nie może uwzględnić roszczenia w większej wysokości niż żądał powód, ale również nie może wyrokować co do rzeczy, która nie była przedmiotem żądania, czyli zasądzić coś innego niż żądała strona. Oznacza to, że wyrażony w art. 321 § 1 k.p.c. zakaz orzekania ponad żądanie obejmuje również zasądzenie przez sąd sumy pieniężnej, która wprawdzie mieści się w granicach kwotowych powództwa, lecz z innej postawy faktycznej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 r., II CSK 344/07).

W inicjującym niniejszą sprawę pozwie powód domagał się zapłaty przez pozwanego kwoty 87.142,84 zł, wynikającej z dwóch wystawionych przez niego faktur VAT o nr (...) z dnia 27 lipca 2007 r. oraz (...) z dnia 21 września 2007 r. Faktury te obejmowały ściśle oznaczone etapy prac wykonywanych przez powoda w ramach zawartej przez strony umowy o roboty budowlane z dnia 7 maja 2007 r., mianowicie etap 4 w wypadku faktury nr (...) oraz etap 5 w wypadku faktury nr (...).

Wbrew podniesionemu przez powoda na etapie postępowania apelacyjnego zarzutom, nie domagał się on całkowitego rozliczenia zawartej przez strony umowy o roboty budowlane, a jedynie wynagrodzenia za część robót budowlanych, jakie miał wykonać w ramach tych dwóch etapów. Wskazanie w pozwie, że domaga się zapłaty kwoty 87.142,84 zł „tytułem wynagrodzenia z umowy o roboty budowlane” nie oznacza bynajmniej, że domagał się definitywnego rozliczenia robót. Oczywistym jest bowiem, że częściowy odbiór robót przez pozwanego upoważniał go, zgodnie z postanowieniami umowy z dnia 7 maja 2007 r., do wystawienia faktury opiewającej na kwotę części wynagrodzenia odpowiadającej zakresowi wykonanych na danym etapie prac i podstawę żądania w tym zakresie stanowi właśnie zawarta przez strony umowa o roboty budowlane.

Oceny powyższej nie podważa również treść zarzutów podniesionych przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty, ani treść wydanych przez Sąd pierwszej instancji postanowień dowodowych. Granice żądania określiła bowiem powód i nie podlegają one modyfikacji przez inne strony postępowania, ani sąd. Podniesione przez przeciwnika procesowego okoliczności faktyczne, przekraczające granice podstawy faktycznej określonej przez powoda, jak i zarzuty kwestionujące prawidłowość prac wykonywanych przez powoda na innych etapach robót, a także związane z całkowitym ich rozliczeniem, nie oznaczają, że takie całkowite rozliczenie było objęte żądaniem pozwu. Wniosku takiego nie uzasadnia także przedłożenie wraz z pozwem dokumentów w postaci protokołu odbioru końcowego, czy też rozliczenia powykonawczego. Granice żądania nie są bowiem wyznaczane przez sąd w oparciu o składane przez strony dokumenty, nawet jeśli ich treść czyniłaby zasadnym zgłoszenie przez stronę określonych a nie zgłoszonych w pozwie żądań.

W toku postępowania pierwszoinstancyjnego powód nie dokonał modyfikacji powództwa (art. 193 k.p.c.), zaś w postępowaniu apelacyjnym rozszerzenie żądań pozwu jest zgodnie z art. 383 k.p.c. niedopuszczalne. W konsekwencji w sposób nieuprawniony Sąd Okręgowy pominął, iż strona powodowa nie dochodziła rozliczeń z § 5 ust. 13 i 14 umowy o roboty budowlane, w szczególności faktury końcowej, zaś określone przez nią granice żądania obejmowały wyłącznie wynagrodzenie częściowe za roboty wykonane na etapach 4 i 5 robót budowlanych przeprowadzonych na nieruchomości pozwanego i wynikające z faktur VAT nr (...). Zasadność tak określonego żądania zapłaty winna być zatem przedmiotem rozważań Sądu pierwszej instancji. Przy czym, wbrew odmiennemu zapatrywaniu pozwanego, z umowy zawartej przez strony jasno wynika, że faktury zaliczkowe były w istocie wystawiane za wykonane roboty częściowe, w miarę ich ukończenia i należy się za nie zapłata odpowiedniej części wynagrodzenia (art. 654 k.c.). W myśl bowiem § 5 ust. 4 pkt b umowy z 7 maja 2007 r. (k. 10) kwoty ujmowane w fakturach częściowych obejmowały ceny prac etapów (pomniejszone o kaucje i rozliczenie zaliczki wstępnej), po odbiorze których dana płatność miała być dokonana, zgodnie z harmonogramem (k. 87, rozliczenia etapów i faktury – k. 19-25).

Tymczasem wbrew regulacji art. 321 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy poczynił ustalenia faktyczne całkowicie odbiegające od podstawy faktycznej i – pomimo braku w tym przedmiocie żądania – dokonał całkowitego rozliczenia umowy stron, także w zakresie prac nie objętych fakturami wskazanymi w pozwie, co do których części należności niewykluczony byłby jako zasadny podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia. Jednocześnie wymagalność należności wynikającej z całkowitego rozliczenia umowy Sąd Okręgowy powiązał z wymagalnością dwóch wskazanych w pozwie przez powoda faktur, które nie dotyczyły całkowitego rozliczenia. Z drugiej zaś strony, ewentualna należność z tytułu całkowitego rozliczenia umowy z pewnością nie była jeszcze wymagalna w datach wskazanych w przedmiotowych fakturach (sierpień i wrzesień 2007 r.), skoro odbiór końcowy, jak sam powód twierdzi, przeprowadził 22 października 2007 r.

W konsekwencji powyższych uchybień zasadną jest ocena, że Sąd Okręgowy nie dokonał w ogóle oceny roszczeń zgłoszonych w niniejszym postępowaniu przez powoda. Sąd pierwszej instancji uchylił się także od jakiegokolwiek oceny zgłoszonego przez pozwanego zarzutu potrącenia (k. 288). W piśmie z 8 sierpnia 2007 r. pozwany złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu kwoty 46.470 zł, należnej z faktury (...), której zapłaty domagał się powód w niniejszej sprawie. Skuteczność potrącenia oznaczałaby umorzenie dochodzonej przez powoda wierzytelności w tej części.

Brak dokonania niezbędnych ustaleń i oceny zasadności zgłoszonych w pozwie żądań w granicach podstawy faktycznej w nim określonej uzasadnia zarzut nierozpoznania istoty sprawy, przy jednoczesnym naruszeniu art. 321 § 1 k.p.c.

wskutek orzeczenia w przedmiocie żądań w sprawie niniejszej niezgłoszonych. Dokonując całkowitego rozliczenia umowy Sąd Okręgowy uwzględnił w szczególności także kwoty zatrzymanych zgodnie z umową kaucji, których zasądzenia powód w niniejszej sprawie w ogóle się nie domagał.

Powyższe uchybienia uzasadniały uchylenie sprawy celem ponownego jej rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji, w trakcie którego Sąd Okręgowy winien mieć na uwadze, iż zgodnie z żądaniem pozwu powód domaga się zapłaty wynagrodzenia częściowego z tytułu określonych etapów robót budowlanych i w wysokości wynikającej ze wskazanych w pozwie konkretnych faktur VAT. Zasadność tak określonego żądania winna być oceniona przy uwzględnieniu odpowiednich przepisów prawa materialnego, a także postanowień zawartej przez strony umowy z dnia 7 maja 2007 r., a nadto po rozważeniu podniesionych przez pozwanego zarzutów, w tym podniesionego przez niego zarzutu potrącenia, a ponadto w granicach, w jakich zarzuty te dotyczą podstawy faktycznej zgłoszonego w sprawie żądania i mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w jego przedmiocie. Sąd winien także rozważyć, czy nastąpiło skuteczne odstąpienie od umowy przez którąkolwiek ze stron, a jeżeli tak – czy miało charakter częściowy i czy mogło mieć wpływ na sposób rozliczenia prac w ramach 4 i 5 etapu, za które wynagrodzenia powód domaga się w niniejszej sprawie.

Uchylenie orzeczenia ze wskazanych przyczyn czyniło zbędnym szczegółowe rozważanie pozostałych zgłoszonych przez strony zarzutów.

Zważywszy na powyższe, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach oparto na art. 108 § 2 k.p.c.

SSA Beata Byszevska SSA Robert Obrębski SSA Marta Szerel